

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/110/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112208294
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6112208294.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a sudcov JUDr. Alexandra Mojša a JUDr. Ivica Hanuskovej v spore žalobcu EOS KSI Česká republika, s. r. o., so sídlom Praha, Novodvorská 994, IČ: 25 117 483, zastúpeného advokátskou kanceláriou Tomáš Kušník, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanej S. S., nar. XX. XX. XXXX, bydliskom I., K. XXX, do 30. 06. 2016 aj za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov, Važecká 16, IČO: 42 176 778, zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, advokátska kancelária vo Svidníku, ul. Sov. hrdinov 163/66, o zaplatenie 210.091,33 CZK s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 10C/186/2012-231 zo dňa 07. 03. 2017, v znení opravného uznesenia č. k. 10C/186/2012-270 zo dňa 22. 03. 2018, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 210.091,33 CZK s prísl. titulom dlhu z úverovej zmluvy. Súd vychádzal zo zistenia, že žalovaná uzavrela dňa 01. 11. 2007 s Českou spořitelnou, a. s. zmluvu o úvere, ktorej predmetom bolo poskytnutie sumy 150.000 CZK, ktorú sa žalovaná dlžníčka zviazala vrátiť s 12,03 % úrokom ročne, v 84 mesačných splátkach po 2.680 CZK, s úhradami splátok vždy k 18. dňu v mesiaci, so splatnosťou prvej splátky 18. 12. 2007 a poslednej splátky 18. 11. 2014. Žalovaná úver čerpala 01. 11. 2007 a neuhradila žiadnu splátku. Listom z 05. 03. 2008 pôvodný veriteľ vyzval dlžníčku uhradiť omeškané splátky do 30. 03. 2008 pod hrozbou splatnosti celého dlh. Úver bol zosplatený k 31. 03. 2008.

2. Okresný súd najskôr zisťoval, ktorým právnym poriadkom sa záväzkový právny vzťah strán sporu riadi, nakoľko žalobca a pôvodný veriteľ majú sídlo v Českej republike, v ktorej bola posudzovaná úverová zmluva uzavretá a žalovaná má bydlisko v Slovenskej republike. Rozhodné právo súd posúdil podľa Dohovoru o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky z 19. júna 1980 („dohovor Rím I“), ktorého zmluvnou stranou je Slovenská republika aj Česká republika, jeho použitie má prednosť v zmysle § 2 zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom. Nebolo možné aplikovať ani nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo dňa 17. 06. 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky, ktoré sa v zmysle čl. 28 prechodných ustanovení použije len na zmluvy uzavreté po 17. decembri 2009. Podľa čl. 3 dohovoru Rím I aj čl. 29 Všeobecných obchodných podmienok úverovej zmluvy sa zmluvný vzťah riadi právnym poriadkom Českej republiky. Právny vzťah zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy okresný súd posudzoval podľa zák. č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ktorý upravoval spotrebiteľské zmluvy a zák. č. 513/1991 Sb. Obchodní zákoník, ktorý upravoval zmluvu o úvere.

3. Úverová zmluva je upravená v § 497 a nasl. Obchodného zákonníka platného v Českej republike. Žalovaná uzavrela úverovú zmluvu ako spotrebiteľ a ustanovenie § 262 ods. 4 Obchodného zákonníka prikazuje použiť na spotrebiteľský vzťah § 51 a nasl. Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy v Českej republike.

4. Okresný súd zistil, že podľa úverovej zmluvy mala žalovaná uhradiť prvú splátku 18. 12. 2007 a každú ďalšiu splátku k 18. dňu v mesiaci. Pôvodný veriteľ vyzval žalovanú na splnenie splatných splátok, s ktorými bola k 29. 02. 2008 v omeškaní so sumou 8.448 CZK, ktorú mala uhradiť do 30. 03. 2008, inak dôjde nasledujúcim dňom k mimoriadnej splatnosti úveru. V zmysle bodu 9. úverovej zmluvy mal veriteľ právo zosplatiť dlh v prípade omeškania s jednou splátkou po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, alebo s viac ako 2 splátkami. Žalovaná neuhradila žiadnu splátku a ku dňu 29. 02. 2008 bola v omeškaní s tromi splátkami za december 2007, január a február 2008. Súčasne ku dňu zosplatenia bola žalovaná v omeškaní s úhradou splátky za december 2007 viac ako tri mesiace.

5. Žalovaná vzniesla námietku premlčania. Pri použití cudzieho práva má súd použiť zákonnú úpravu aj judikatúru, ktorá zákonnú úpravu interpretuje. Súd v Českej republike vychádza z toho, že úprava premlčania v Občianskom zákonníku nepatrí medzi iné ustanovenia smerujúce k ochrane spotrebiteľa (rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR 32Cdo/1750/2010, 32Cdo/3337/2010). Pri posúdení premlčania práva preto okresný súd aplikoval normy Obchodného práva, hoci ide o spotrebiteľský vzťah. Dĺžka premlčacej doby je podľa § 397 Obchodného zákonníka štvorročná.

6. V súdnej veci bolo plnenie zo zmluvy o úvere rozdelené na čiastkové plnenia vo forme splátok a pre nesplácanie splátok došlo k splatnosti celého záväzku podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ktoré bolo dohodnuté v bode 9. úverovej zmluvy. Začiatok plynutia premlčacej doby je viazaný na splatnosť splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k zosplateniu úveru. V prípade zosplatenia pre omeškanie s prvou splátkou, je pre posúdenie premlčania rozhodný dátum jej splatnosti 18. 12. 2007 (prvá alternatíva). V prípade zosplatenia pre omeškanie s tromi splátkami je rozhodný dátum splatnosti tretej splátky 18. 02. 2008 (druhá alternatíva). Vzhľadom na to, že žaloba bola podaná na súde až 28. 03. 2012, štvorročná premlčacia doba uplynula v prípade oboch alternatív zosplatenia dlhu.

7. Žalobca v žalobe špecifikoval žalovanú sumu na istinu 153.318,80 CZK, poplatok 1.200 CZK a úrok 50.752,53 CZK + žiadal úrok z omeškania z celej sumy od 02. 09. 2009 do zaplatenia. Uvedené nároky boli uplatnené ako pohľadávka z úverovej zmluvy. Keďže zosplatením sa stal splatným celý dlh, vrátane príslušenstva, celý nárok žalobcu, odôvodnený úverovou zmluvou, je premlčaný.

8. Okresný súd posúdil aj postúpenie pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu, ku ktorému došlo zmluvou zo dňa 25. 08. 2009 podľa § 524 a § 527 ods. 2 Občianskeho zákonníka platného v Českej republike. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj príslušenstvo a všetky práva s postupovanou pohľadávkou spojené. Zmena v osobe veriteľa nemá podľa § 111 Občianskeho zákonníka vplyv na beh premlčacej doby. K premlčaniu došlo bez ohľadu na zmenu v osobe veriteľa. V dôsledku podanej námietky premlčania súd žalobu zamietol.

9. Okresný súd priznal náhradu trov konania žalovanej, ktorá bola v konaní úspešná v zmysle § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 CSP. Nárok na náhradu trov konania súčasne priznal aj Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov, Važecká 16, IČO: 42 176 778, ktoré bolo do 30. 06. 2016 vedľajším účastníkom na strane žalovanej podľa právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku. Účinnosťou Civilného sporového poriadku, ktoré nepozná vedľajšieho účastníka, nemôžu byť dotknuté práva, ktoré mal vedľajší účastník v prípade úspechu strany sporu, na podporu ktorej vstúpil do konania a ktorá bola v konaní úspešná.

10. Žalobca vo včas podanom odvolaní namietal nesprávne skutkové zistenia a právne posúdenie veci. Je nepochybné, že na posudzovanú vec treba aplikovať český právny poriadok a judikatúru českých súdov. Podľa žalobcu okresný súd nesprávne posúdil 4 ročnú premlčaciu dobu. Žalovaná pohľadávka nebola premlčaná. Pôvodný veriteľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru 31. 03. 2008. Okresný súd nezodôvodnil, prečo túto skutočnosť nezobral do úvahy ale právne posúdenie, že postupca mal možnosť vyhlásiť splatnosť už dňa 18. 12. 2018 a od nasledujúceho dňa začala plynúť premlčacia doba na podanie žaloby nemá oporu v zákone. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je právo veriteľa, nie

jeho povinnosť. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie alebo zmenil tak, že žaloba v celom rozsahu vyhovie.

11. Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadrila.

12. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contr. CSP) rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka platného v Českej republike v čase uzavretia zmluvy, „jde-li o plnění ve splátkách, může věřitel žádat o zaplacení celé pohledávky pro nesplnění některé splátky, jen bylo-li to dohodnuto nebo v rozhodnutí určeno. Toto právo však může věřitel použít nejpozději do splatnosti nejbližší příští splátky.“

Podľa § 103 Občianskeho zákonníka platného v Českej republike „bylo-li dohodnuto plnění ve splátkách, počíná běžet promlčecí doba jednotlivých splátek ode dne jejich splatnosti. Stane-li se pro nesplnění některé ze splátek splatným celý dluh (§ 565), počne běžet promlčecí doba ode dne splatnosti nesplněné splátky.“

Podľa § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka platného v Českej republike v čase uzavretia zmluvy „u práva na dílčí plnění běží promlčecí doba pro každé dílčí plnění samostatně. Stane-li se pro nesplnění některého dílčího závazku splatný závazek celý, běží promlčecí doba od doby splatnosti nesplněného závazku.“

13. Odvolanie žalobcu nebolo dôvodné. Nebolo sporené, že pôvodný veriteľ vyzval žalovanú dlžníčku na úhradu splatných splátok úveru v sume 8.448 Kč v lehote do 30. 03. 2008 a súčasne jej oznámil, že ak dlh v stanovenej lehote neuhradí, nasledujúcim dňom pristúpi k zosplatneniu všetkých splátok úveru. Dôvody predčasného zosplatnenia úveru boli zmluvnými stranami dohodnuté v bode 9. úverovej zmluvy. Zosplatnenie úveru je jednostranný právny úkon veriteľa. Nebolo sporné, že dôvody pre zosplatnenie úveru nastali, lebo žalovaná dohodnuté splátky neuhradila.

14. Okresný súd zistil, že došlo k premlčaniu žalovanej pohľadávky najneskôr ku dňu 18. 02. 2008, kedy bola splatná tretia splátka úveru. Žaloba bola podaná na súde až 28. 03. 2012, zo strany žalovanej bola vznesená námietka premlčania. žalobu zamietol, lebo uplynula 4 ročná premlčacia doba, ktorú na premlčanie aplikujú súde v Českej republike aj v prípade spotrebiteľských zmluvných vzťahov.

15. Žalobca polemizuje nad správnosťou počítania začiatku plynutia premlčacej doby zo strany súdu, lebo je toho názoru, že z výzvy pôvodného veriteľa žalovanej na splnenie omeškaných splátok vyplýva, že úver bol zosplatnený až od 31. 03. 2008. Uvedené tvrdenie žalobcu však nemá oporu v právnej úprave § 103 Občianskeho zákonníka ani § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka platných v Českej republike, ani v dohodnutých zmluvných podmienkach úverovej zmluvy. Ustanovenie § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka je v spojení s § 263 Obchodného zákonníka kogentnou právnu normou, ktorú musia zmluvné strany rešpektovať a od ktorej sa v rámci zmluvne voľnosti nemôžu odchýliť.

16. Nebolo sporné, že splatnosť záväzku odôvodnil pôvodný veriteľ pre nesplnenie troch splatných splátok úveru, a okresný súd sa správne vysporiadal s oboma alternatívami počítania premlčacej doby. V prípade druhej alternatívy, kedy premlčanie začalo od splatnosti tretej splátky, t. j. 18. 02. 2008 štvorročná premlčacia doby uplynula pred uplatnením práva na súde. Správny bol aj právny záver, že zmena v osobe veriteľa, postúpenie pohľadávky na žalobcu, nemá vplyv na plynutie premlčacej doby. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je síce právo veriteľa, ale pokiaľ k tomuto došlo, okresný súd správne vychádzal zo záväznej právnej úpravy a nie z mylných predpokladov žalobcu.

17. Okresný súd na posudzovanú vec aplikoval český právny poriadok a judikatúru českých súdov a v odôvodnení rozhodnutia zrozumiteľne vysvetlil, prečo nemohol zobrať do úvahy tvrdenie žalobcu, že pôvodný veriteľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru od 31. 03. 2008. Zosplatnenie záväzku, ktorý bol dohodnutý v splátkach musí mať oporu v zákone a právne úprava, ktorú okresný súd správne použil, mala pri posúdení premlčania prednosť.

18. O nároku na náhradu trov konania súd rozhoduje v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP). Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V konaní na súde prvej inštancie bola úspešná žalovaná, preto okresný súd správne rozhodol, že žalovaná a vedľajší účastník (za úkony, ktoré vykona do 30. 06. 2016) majú nárok na náhradu trov konania. V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, ktorej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli a preto jej náhrada trov odvolacieho konania nebola priznaná.

19. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa

toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).